

Կ Ի Թ Ա Ռ

Հ Ա Ն Դ Է Ս Ա Մ Ս Օ Ր Ե Ա Յ

ՀՐԱԻԵՐ ՀԱՅԿԱԶՆ ՕՐԻՈՐԴԱՅ

Կը հրատարակուի ամիսը անգամ մը: Վեցամսեայ Գին 40 ղշ:
Ստորագրութեան տեղն է՝ Մեծ նոր խանին երի գուռը
Թիւ 2. Պ. Գրիգոր Պարտիզպանեանի գրասենեակը:

Գուռս երթալիք հանդէսներուն ծախքը առնողն ըսյ է:
Մեր նպատակն յարմար գրութիւններ կընդունուն Ուսում
նասէր Տեղեկներէն և Օրիորդներէն:

ՅՈՒՆՈՒԱՐ 4

Ա. ՇՐՋԱՆ ՎԵՅԱՄՍԵԱՅ 1863

Թիւ 6

Ի ՆՈՐՏԱՐԻ

ԲԱՂԴ ԵՒ ՅՈՅԱ

Ինոր առուր մինչ ծածանի լոյս Արփայն ,
Դաշաք եւ Արօտք 'ի չող պճնին գեղադոյն ,
Տխրադդեցիկ Բնութեան տիպար գայ 'ի լոյս:
Մահկանացուաց սրտի ձօնէ կեանք եւ յոյս:
Արդ 'ի սերկեանս Աստղիկ յուսոյն գեղադէմ ,
Իբր դէրնչտակ պանայ յերկնից լուսածեմ:
Քնքուշ մատամբ բարձրեալ զՓունջ ոսկեզարդ ,
Հեշտ ողջունիւ զԲաղդէն Հայոց առնել հաշտ:
Ընդ հին առուր գոռողացեալ խեղ բաղդին ,
Խորխաւարբառ 'ի յաղթ պանծայր դու բաղդին ,
Գոչէր յաւէտ Վես եմ իշխան զօրաւոր:
Միշտ նորոգտիր մարդկան Աղդի յաղթաւոր ,
Ձիք բնութիւն իշխել պատուոյ գերադոյն ,
Ձիք ձեռք հզօր առնել զԲաղդէն 'ի նկուն:
Հզօր արանց տեարք եւ իշխանք ակնածեն ,
Պերճ Թաղաւորք միշտ հլութեամբ ծառայեն ,
Վարճ եւ պատիժ պատրաստ ունիմ 'ի ձեռնին:
Ում նուիրեմ, եւ զլանամ՝ ում կամիմ:
Ի սէդ բաղդիս կալայ յաւէտ Հայ զՈղին ,
Բիւր հառաչանք եւ ձայնք 'ի զուր հնչեցին:
Ձանք եւ բաղձանք միշտ ճգնեցան վայրապար ,
Յանդ 'ի նանիր պսակել զսիրտ տխրաբար ,
Բայց լնորոյս Յոյսն ձայնէ հեշտալուր:
«Յո՛ւ Բաղդ Հայկեան քաղցրիկ սիրոյ տուր համբոյր ,

Դարք յորովն, ամք յաջորդն անդադար ,
Չնոր առուր ծնանին Երկինք բարերար ,
Ձայնք սոխակաց հիւսեն նուազ հրճուարար ,
Ն՞ր ծագեացի Հայկեան սրտից մխիթար:
Ահա եւ այս բոլորեցաւ ամս յետին ,
Թողեալ բազմաց զիւրն յիշատակ տրամադին:
Ապա եւ այժմ տխուր սրտից վշտակիր ,
Ն՞կ բաղդ Հայկեան տուր քոյդ զողջոյն սիրալիր ,
Ես յոյս չքեղ դերթ Արուսեակ լուսաւոր:
Գիշերամած աչաց սրտի տենչաւոր ,
Ձանամ ճգնիմ 'ի չող ականս լուսալիր
Կարօտալից յաչս եւ 'ի սիրտ ծածանիլ:
Բայց եւ Բաղդիդ գծալից մռայլ անդադար ,
Յար զգլխօքս խաւար ածէ հիգարար:
Եւ քնարիս ձայնք ոչ լոեն հեշտալուր ,
Ո՛վ Բաղդ Հայկեան քաղցրիկ սիրոյ տուր համբոյր ,
Թէ եւ լոեն , եւ դադարին բիւր ձայներ ,
Ոչ լոենցեն բարբառ Յուսոյն մշտայեւ ,
Հայկեան քնարք եւ հնչեացեն ձայն հեշտին ,
Յոյս մեր անմահ , մինչ կայ անմահ ոլերճ արիւնն»:
Ապա Երկինք օրհնեալ զամս այս ոսկեկիր ,
Ուրախարարն զարթնուլ 'ի Յոյս անպատիր
Տենչեալ Ողիք, Հնորհաբաշխ նոր տարուոյս ,
Ոգեհնորոգ արբեցեն բաժակ քաղցրայոյս:

խողխող կը տառապի դադանաց անգութ ճիրա-
ներուն մէջ. որոյ սիրահար Ագիս կրկին անձ-
կութեամբ կը տառնապի աստ. փրկարար բա-
զուկներս կաշկանդած՝ չեմ գորէր անոր փըր-
կութեան հասնիլ. և բարերար ձեռքեր ինք-
նին անկարող՝ Արկինց այցելութեան միայն կըս-
պասեն. Ալ իմ անողորբելի վեշտերս աւելի կը
զայրանան. քանի որ իմ միակ Յոյսս կորսնցու-
ցած եմ. Արշալոյսը գեղեցիկ նշոյններով չծագիր
աչքիս, որոյն մէջ իմ տարփալի Հրեշտակիս
ձայնը չեմ կարող լսել. ծաղկագեղ դաշտեր ան-
շուք կը տեսնեմ, որոց վրայ սիրային Սոխակիս
ոսկի թռիչները չէն ձախրեր. Մասեաց քնար-
ներ կարօտակէդ սրտիս հառաչանքները թող հըն-
չեն. և Ադեմասիօս թռչունք տխուր ձայներով
լալակից ըլլան ինձ հետ. Ո՛վ տենչալիդ Ագի
արդեօք պիտի ծնանին Արկինք նոյն ցանկալի օ-
րը որոյն մէջ քո սիրալիւր ողջոյնդ լսեմ. ես վըշ-
տահար Արամիս մը եղած եմ անմահ տատրա-
կիդ սիրոյն հետամուտ, և քեզ ո՞ր անողորմ
ձեռք յանդգնեցաւ վերաւորելու. Ալ ես չըպի-
տի դադրիմ սիրոյդ, եթէ դադրին բիւր ձայ-
ներ. թո՛ղ ծովանան աչացս հեղեղներ. հնչեն
սրտիս հառաչալիւր ձայները ձոխ դաշտերու
մէջ, մինչեւ քո գեղեցիկ Արեւդ ծագի տը-
խուր աչքերուս. Օայս ըսաւ և թխպագոյն
քողով մը երեսը ծածկեց.:

Այն ատեն ի հեռուստ բարբառ մը լսուեցաւ
որ Աղաւնւոյն ձայնը ըլլաւ կը գուշակուէր. Սի-
րուհիդ իմ ալ հերիք է քեզ տառապիլ անձկու-
թեան ցաւերուդ մէջ. ես ողջ եմ, քանի որ ողջ
է Արկինք. թէպէտ թշնամեաց ձեռք մատ-
նուած եմ, այլ Արդարութեան Արեւը հովա-
նի է փոս. թշնամեաց աչքերը կը շանան մէ-
կէն ի մէկ զիս զօհել. եթէ արիւնս հոսի դառն
եալ կենդանի եմ ես. Ի՞նչ
անմխիթար սո-

ծանր նկարեցաւ աչքերուս չէք բերկրայի յոյս
Հայրենեաց Որդւոց սրտերուն. քանի որ քու
քաղցրիկ Արեւդ սգալիւր ամպերուն տակ կը հե-
ծէ. Ալ իմ հոգիս ալ այսուհետեւ քեզ նը-
ման սգալի Այոս մը եղած թո՛ղ երթայ դաշտե-
րու ու ձորերու մէջ քեզ արտասուակից ըլլա-
լով աղէտիդ յիշատանկերը հնչելու. Մինչեւ
կենդանութեանդ Արեւը ծագի, ապա կարօտա-
լիւր ողջոյնդ նուիրէ ինձ ալ ժամ է ինձ հեռա-
նալ քեզնէ երկրորդ անգամ քեզ ուրախ տեսնե-
լու յուսով. Այոսը տխուր Ողջոյնը տալով ըսաւ.
ահա ՏՈՒՄԱՐ ԱՂԵՏԻՅՈՒ յիշատակ ըլլայ քեզ՝ զոր ի
սկզբան նուիրեցի. ուշադրութեամբ քննէ զայն և
մի դադրի՛ր լարերուդ հետանոր յիշատակադրու-
թիւնները հնչելու:

Այն ատեն ՏՈՒՄԱՐ ԱՂԵՏԻՅՈՒ բացի և տեսայ
որ արեան գունով ներկեալ սիրտ մը նկարուած
էր, և երեւոյցալած անսարաններուս ընդհա-
նուր նկարագիրը կը պարունակէր. Այն միջո-
ցին փոփոխութիւն մը զգացի և մէկէն ի մէկ
գրասեղանիս առաջը դնուեցայ:

ՅՈՐԴՈՐ

Այժմ ծանր յիշատակ է Հայրենասէր սրբ-
տերու երբ աչքերնին դարձնեն Հայաստանի
տխուր դաւառ ին վրայ, ուր Հայկապն Ագին
իւր սեպհական փառքերէն զուրկ անշուք կեր-
պարանքի մէջ՝ տրտմալիւր աչքերը հեռային փո-
րեր ուղղելով՝ վշտահար սրտին հառաչանքնե-
րէն այս ողբաձայն մրմունջները բոլոր Հայաս-
տանի Որդւոց կը հնչէ:

«Որդեա՛կք սիրասուն, դարձուցէք միանգամ
ձեր ծնողասէն աւա՛ռ լեռնայն վը-

քերը՝ ստանալու ուսման գեղեցիկ զարդերով
 ձեր անձը զարդարեցէ՛ք, մի խորխաբիք ազի-
 տութեան տխուր խաւարին մէջ. արթնու-
 թեամբ յաղթեցէ՛ք բաղդին, որ տեսակ տեսակ
 թշուառութեանց զձեզ ենթակայ ըրած է.
 Ժամանակին պարգեւաց շնորհքները կը զը-
 լանայ. ձեր ոգեպարար պաշարները ոչնչութեան
 մէջ կը ծածկէ. և բարոյական լոյսը կը հալա-
 ծէ ձեր աչքէն. զօրացէ՛ք և մի յաղթիք վա-
 տութեամբ. կարող էք նոյն անգութ բաղդին
 յաղթել քանի որ ջանք և փոյթ անոր դէմ հը-
 զօր ակոյաններ են. կոչեցէ՛ք ձեզ զօրաւիգ ու-
 թով ձեր լքեալ ձեռքերը զօրանան. և ձեր եր-
 ջանկութիւնը վայելէ՛ք. **Միթէ և դուք չէ՞ք**
 կրեր շնորհք բանականութե. և հանապաղ վայ-
 րապար գործոց ծառայելու համար ծնած էք.
 և թէ երկինք 'ի թշուառութիւն կը դատէ
 զձեզ, ոչ. ծնած էք բանականութեան շնորհ-
 քով, ունիք կատարեալ միտք և կամք, և Նը-
 կինք հաւասար շնորհատու է մարդկան. այլ
 հետամուտ պատճառներ զձեզ գրկած է պէս
 պէս վայելից. որոց կարող էք ժիր արթնու-
 թեամբ յաղթել և ձեր սեպհական յատկութիւն-
 ները ստանալ:

«**Ե**հ սիրելի Արդեակք այս է աղետալի կե-
 նացս միութարութեան յոյս, և դառն վիշտե-
 րուս առողջարար դարմանք. ալ փութացէ՛ք
 Հայաստանի Սօր սրտէն տխուր հառաչանք
 ները դադրեցնել. և չնչել աղետից յիշատակ-
 ները աչքէն. **Ե**յս յաղերսալի խօսքերս թո՛ղ ըլ-
 լան ձեզ աղդարար փողեր, և ձայնիս հնչմունք
 ները արձագանք տան ձեր ականջներնուն միշտ.
 որով չտիրէ թմրութեան քունը ձեր վրայ, և
 զղատա գտնուիք **Եղգօգուտ** պաշտօններու մէջ
 Հայկազեան փառաւոր անունը վերստին պայ-
 ծառայենեղ »:

Զգեց՛իք խրախոյս 'ի զօր միաբան,
 Խնդրել զԱղղային անուն սեպհական,
 Արեաց խումբ հզօր 'ի զէն զօրաւոր,
 Ելցէն 'ի հանդէս մրցման նորանոր.
 Հայրենեաց ըղձից ջերմ վառեալ 'ի հուր,
 Պսակ Թորգոմեան հիւսել փառաւոր:
 Սէր սուր 'ի ձեռին, սէր սուր 'ի սրտի.
 Սէր պնդեալ ընդ մէջս, սէր անպարտելի.
 Սիրոյն պաշտօնեայ պերճ հանդիպացի.
 Պսակ Հայկազեան սիրով փայլեցի:
 Այս է Դիւցազնեան Ալլին վէս պարծանք.
 Այս Աղասիրին շքեղ մրցանակ.
 Յայս ցնծայ Եղեմ ցնծան դաշուք համայն.
 Տեսցէ նոր Արեւ անշուք Հայաստան:
 Ապա ով Մանկունք, Մանկունք սիրելի,
 Յաւեա փայլեալիք 'ի շուք գեղանի.
 Երբ լուսածածան դիտէք դամա վերին,
 Դիտէք եւ շքեղ զլոյսն Արեդին,
 Մի մոռանայք երբէք զՆերկին բարերար,
 Եւ մի Հայրենեաց զսէր յաւերժափայլ:

Հետեւեալ յօդուածը ուսումնասէր օրիորդներէն
 մէկը խաւրած է մեզ հրատարակել, զոր պարտք կը
 համարինք ընդունիլ խրախուսելով զինքը եւ բոլոր
 ուսումնասէր օրիորդներ որք իրենց երջանիկ նպա-
 տակին վնասող կասկածներք մտաց հերքելով՝ նոյն
 գեղեցիկ յօժարութիւնը ունենան ուսումնասիրական
 եռանդը ընդհանրից խորորդելու:

Եղուափայլ և **Եղգասէր** խմբադուհի.
 Հետեւեալ յօդուածը Ձեր **Եղգօգուտ** պատ-
 ուական **Արթաթ** նուրբ թելերով սիրելի
Եղգայնոցս լսելիաց հնչեմբիշ կը խնդրուի ձեռ
 նայն թախանձանք որով նուազան մեծ խրա-
 խոյս մե...

ՋԱՆՔ ԵՒ ԺԱՄԱՆԱԿ

Ժամանակը ամեն բան յառաջ կը բերէ,
երբ աշակից ունենայ մարդկային ջանքը:

Արարչին լոկ հրամանը երբ յոչնչէ գոյացուց այս անհուն տիեզերքս, և որ ի նոսա, ամենայն ինչ անդադար շարժման մէջ դրաւ, և իր ձեռակերտ մարդուն ալ իր պաշտամանը մէջ միշտ յառաջադիմելու իղձ մը ու փափաք մը, որով նա սկսաւ այս փափաքը լեցնելու աշխատիլ, ու հնարից ետեւէ իցնալ: Արեւմտեան հարկ, երբեմն ժամանակ, ու երբեմն պարագայն իրեն օգնելով բաց ի հողագործութենէ և ի հովուութի գորս գերադոյն իշխանութիւն իրեն ետեւն ձգելով (կամ մի միայն առաջին ի յարուեստս) առեալ անոր գործել ու պահել և տիրել ամեն կենդանեաց... ուսաւ նա իւր ջանքով դարբնութիւն, երաժշտութիւն ու կրտաւագործութիւն, գորս մարդկային ջանքը Ժամանակին հետ գործակից ըլլալով և անդադար շարժմամբ այնչափ յառաջադիմութեան և կատարելութեան հասցուցին: որոց մէջ գեր ի վերոյ տարբերութիւն մը կը նշմարուի երբ բազմապատկէ իրարու հետ նոյա առաջին ու վերջին ծայրերը: Պարզ կտաւագործութենէ զանազան ու անթիւ հիւստեւածներ, դարբնութենէն կերպ կերպ մետաղագործութիւններ, ու թռչնոց անորոշ երգ մը սորվելէն՝ բիւրաւոր երաժշտական գործիքներ ու եղանակներ յառաջ բերաւ ժամանակն ու մարդկային ջանքը: և ինչպէս ալ արուեստներ թէ ազատական և թէ ծառայական ալ այժմ կերելին աշխարհիս վերայ բոլորն ալ ջանքով ծնած ու ժամանակով յառաջ եկած ու զարգացած են: օր ըստ օրէ

գերազանցեց:

Տերեւներու վրայ գրելուն հնարքը ջանքը մագաղաթեայ ու հուսկ ուրեմն թղթէ ահագին մատեններ կազմեց: վերջապէս ամեն արուեստներ որ ի սկզբան թերի էին ու անկատար ջանքն ու Ժամանակը զանոնք կատարելագործեց, ուսկից յառաջ եկաւ այս առածը «ամեն նոր բանը իր պահասութիւնն ունի», ջանքը զանի շտկելու կարող է: Այս ըսածներէս յայտնի կերեւի թէ ժամանակին շարժումը որչափ կարօտ է ջանքի իր մը անհատ մը կամ աղբ մը յառաջադիմութեան ասպարէզը հասցնելու:

Այս ամեն արուեստից ծառերը նախ մէկ Երկրի մը մէջ բուսան ու բողբոջեցան, մէկ պարտ Պաշտի մը մէջ յառաջ եկան ու զարգացան և անտի բոլոր աշխարհս պատուաւորեցան, ժիր մշակաց ջանքով ընդ միոյն հարիւր տուին պարարտ հողն վրայ իյնողներ, Հայաստանն էր այս ամեն արուեստից հանգիստարան, որ այժմ բարձի թողի եղած է, իւր ժիր մշակաց ջանքը ցանեց այս սերմերը, ժամանակը բուսցուց ու զարգացուց, և քանի որ իր ջանքը աշակից էր ժամանակին՝ կիծեց իւր աշխատուէ պտուղը՝ ու վայելեց շատ ատեն, իսկ երբ դադարեցաւ ջանքը չորցան հետոյհետէ, և միայն իրենց պատուատները օտար երկիրներու մէջ աճեցան և իբրեւ սեպհական ժառանգութիւն կամ հնարումն եղան պատուաւորուին, ու գրեթէ կորաւ հեղինակին անունն ու վաստակը:

Արբ մեռաւ Հայաստանի ջանքը, մեռաւ այն օրուրնէ և Հայաստան, ու ժամանակը ըսկըսաւ խեթիւ ու ընդհակառակ նայիլ իրեն, մարեցաւ Հայաստանի ճրագն ու խաւարեցաւ իւր արեւը, փոքրիկ կայծ մը միայն մնաց թափուած մոխրի մը տակ: արտ ու մոխիր դարձան իւր ետ անտառներ տապալին կոթն ու լուցկին

նեւ ՚ի գործ • իւր մեծերը, անուամբ և եթ պար-
ծեցող հայերը • որոնց նպատակն է միշտ իրենց
շահը մտածել, թմրութեան հող ցանեցին ար-
թընցողներուն վրայ, ու պատուիրելով պատուի-
րեցին, յանդիմանելով սպառնացած, վերմակը
գլուխին քաշելու ըսելով թէ «գիշեր է դեռ,
ու առտու կանուխ ելողը կը վնասի» • Ու երբ
տեսան իրենց խաբէութեան յայտնուիլ՝ մատ-
նութեան դիմեցին • Հայաստանի մէջ քնացող
ները ձմեռուան օձի կը նմանին, ըսին • երբ գա-
լու ըլլան տաք օրեր ոգի կառնուին ու բազում
վնաս կը գործեն, պէտք է զանոնք յաւիտենա-
կան սառօյցներու կամ մթութեան (աղիտու-
թեան) մէջ թաղել մինչդեռ թմրութեան մէջ
են, նաեւ գաղթական հայերը զոր ծոցիդ մէջ
կը պահես իժեն, երբ տաքնալու ըլլան քեզ կը
վնասեն, պապանձեցուր զանոնք արթնցնող ձայ-
ները • և հասան նպատակնուն իսկ •

Չայն տուողները պատժեցան բանտարկե-
ցան ու գոցուեցաւ այն **ՊԱՏՈՒՀԱՆԸ** ուս-
կից ներս կը թափանցէր փրկարար լոյս մը, Ո՛հ
դարձեալ ժամանակը խոժոռ դիմօք սկսաւ նա-
յէ • չայն ներսը, ու եւէ ի վայր փայլ հայտ
նիկակաւ չափուած և հայու արեամբ պատնէշն
պատած հայաստան •

Ինչ ընելու է ուրեմն, գիտեմք որ ամեն
քնացող օր մը չէ օր մը կարթննայ, ցանուած
ները կը բուսնին, յղին կը ծնանի, և ամեն ա-
ղօթքը օր մը չէ օր մը լսելի կըլլայ, անդադար
աղանչանքը գոնէ զաղաչեալն ձանձրացնելով ՚ի
գութ կը շարժէ, հաշտունք ժամանակին հետ
որ սկզբանէ մեր վաղեմի բարեկամն է և չորս
անգամ հաշտուած է մեզի հետ Չանքին միջնոր-
դութեամբ, խոստանամք իրեն հաստատ երգու-
մով ընկերացնել իրեն մեր Չանքն ու վաստակը •
Միաբան աշխատինք մեր հայրենի բարբեր
երկրէն օտար տեղեր փոխադրուած արուեստից
ծառերէն պատուաւոր կամ հուստ առնելով
ծաղկեցնել մեր գրախտանման հայաստանը • Բա-
նի որ արթնցանք ու լոյս տեսաւ մեր աչքերը
որ դարբերով սեւ վերարկուով մը ծածկուած էր,
եղնեք ՚ի մահ առաջնորդող անկողնիէն ու մեր
պարենը հոգանք, այս դարը լոյս է և իրաւանց
ճանաչում, որով աւելի շուտ կը հաշտի մեր Չան-
քին հետ և շատ արդիւնաւոր շահեր յառաջ կը
բերէ •

Մեռած աղբերը յարութիւն կառնեն այս
դարուս մէջ և իրաւունքնին ձեռք կը բերեն,

մեք որ քուռն ալ չեմք՝ արթնցանք, ինչու չեւ-
նեմք անկողնիէն ու չի գործեմք, լաւ իմացանք
որ գիշերն անցեր, պէտք է հասարակ օրը գի-
շեր կարծել, ասիկայ անմտութիւն է, աչքի և
մտաց կուրուիլն է • Եռաւօտը ինքնին չի
վերցնէր մեր վրայէն վերմակը, Չանքը պէտք է
անոր օգնէ, եղնեք ուսմամբք ու դաստիարա-
կութեամբ ցանել մեր ու մեր ապագայ սերուն-
դոց մտաց սէջ • Հայրենասիրութեան Եզգասի-
րութեան ու բաղդախնդրութեան սերմերը •
բայց այս սերմերը պէտք է պարարտ երկիրներ
ցանուիլ որ մին հարիւր պարգեւէ, այս պա-
րարտ երկիրը մարց սրտերն են, ուրեմն գի-
տութեան սերմերը նախ օրիորդաց՝ որ մայր
պիտի ըլլան, մտաց մէջ պէտք է սերմանուիլ,
չորս ապագայ սերունդը կաթին հետ քաղցր ա-
խորժակով ծծէ ու անով զարգանայ • խրախու-
սինք սերմանահանները, քաջալերենք ուսանողնե-
րը, հաշտունք ժամանակին հետ մեր Չանքին
միջնորդութեամբ, յարգենք անոր ամեն մէկ
րոպէն և մեր օգտին գործածենք, ձեռնտու
ըլլանք արական սեռին, սիրելիքուրեւս, յարգենք
անոնց ընդհանուրին համար բրած Չանքերը,
լաւ համոզուինք որ միայն ծառայութեան հա-
մար չեմք ծնած, և ոչ ալ հանգիստ անաշխատ
իրեւել բամբիշտ մը արթուններու վրայ բազմելու,
մի և նոյն ձիրքով ծնած եմք զոր արական սեռն
ունի և մի և նոյն յատկութիւնն ունիմք* •

Ծնած եմք մեք ընկերութե հաստատուն
հիմեր ըլլալու, ծնած եմք ընտանեկան տնտե-
սական գործերու կարգադրութեանց համար,
ծնած եմք գործելու և պահելու համար, վեր-
ջապէս կեանք առած եմք մեզմէ կեանք առնողին
կեանքը երջանկացնելու համար, մեք եմք կրկին
կենաց և կրկին մահուան (բնական ու բարոյա-
կան) պատճառ, Չանքն ուրեմն կենաց պատճառ
ըլլալու, մեր Չանքը ժամանակին հետ կցելով
ամեն բարեաց առաջնորդ ըլլալ, լաւ մտքերնիս
առնելով ու համոզուելով որ ժամանակը առանց
մարդկային Չանքին և ոչ մէկ բարիքմը յառաջ
կրնայ բերել, ինչպէս երկու արմաւենի մինչեւ
՚ի միասին չ'աճին չեն պողաբերի, մեամ անձնա-
նուէր ազգիս •

Ա. Գ.

*Ասոր վրայ յարմար ատեն խօսելու կը խոստանամ
երբ այս առաջին մտաց ծնունդը ընդունելութիւն
դանէ սիրելի ազգէս ու քուրբէս •

ԱԶԴ

Մարդկանց բնական յատկութիւններուն մէջ տեսակ տեսակ բարեմասնութեան ձիւրքեր կը պարունակուին . որոյ մէկն է հիւրասիրութիւն , այսինքն մէկու մը ընդունելութիւն յարգանք նուիրել և անոր մէկ գեղեցիկ տեսակն է վսեմ յատկութիւն մը որ ազնուական սրտից միայն ծանօթ է : Ինչպէս ընդունելութեան պատիւը բարեկամին նուիրել սովորական վայելուչ քաղաքականութիւն է միայն . այլ օտար և անծանօթ մը նոյն սիրով պատուելը մեծանձնական գործ կը համարուի : Որովհետեւ օտար մը իւր բազմանքը յայտնելու համար մէկու մը ներկայանալու առեն՝ սիրտը ծփանցող մէջ է , քանի որ ընտանեկան վարմունքը մը չունի անոր հետ . ուրքերը չեն համարձակիր յառաջ դիմելու . խօսքերը չգործէր մէկէն 'ի մէկ արտասանել , բայց մեծարելի է նոյն ընտիր Մեծը՝ որ զայն առանց արհամարելու բարեկամական սիրով կը պատուէ կը ողջունէ . և զայն զուարթ դիմօք կը հըրաւելիք : Այս է ընտիր քաղաքականութիւն , և միանգամայն պաշտօն մեծանձնութեան :

Ահա Սիմաոն Արժանապարհ Բաժանորդները այս ազնուական պատիւը նուիրեցին անոր առաջին ներկայացման . Ազգասիրաբար չըմնացելով անկէ իրենց հրաւերները որոյն ձայնը Յարգելեաց պաշտպանութիւն կարօտ էր քաջալերուելու : Պատելի են այն տեսակ գործերու նպատակը Մեծին , որք գեղեցիկ պարտաւորութիւն ճանչցած են Ազգասիրական պաշտօններու ձեռնառու ըլլալ : Ճանչած են քաջ դիտողութեամբ որ գործ մը ինքնին չըզորէր յառաջանալ , եթէ իւր նպատակները առարկաները չը գտնէ : Որով չեն ձանձրանար իրենց ջանքը և յօժարութիւնը 'ի գործ գնելով Ազգին քայլերը յառաջադիմութեան ուղղելու : Եւ Ազգ կը յիշէ կը ճանչնայ իւր Բարերարները , և յարափափաք սիրտը կը խնդրէ Ազգասիրաց քաղը խընամքները մշտնջենաւորապէս վայելելու :

Ասեւ Սիմաոն երախտապարտ է իւր Բարերարաց նպատաւորութեանց դէմ , որք նոյն գեղեցիկ յօժարութեամբ կամեցան խրախուսել զայն : Աւքաջայոյս է նա՝ որ երկրորդ շրջանին մէջ Յարգելեաց ծանօթական հրաւերը պիտի ընդունի . և ընտանեկան սիրով պիտի մտնէ ըզգաստամիտ և ուսումնասէր Գերդաստաններու

մէջ որոյմէ իւր նման եղանակակից լարեր յօդելու յուսով :

Առաջին շրջանին այս Յունուար ամսոյն ըլլացած ըլլալով , Փետրվարին պիտի սկսինք երկրորդը՝ Թէպէտ այս անգամ կուզէինք Թերթը տան և հինգ օրեայ ընել , բայց դարձեալ ամսաթերթ ընելու որոշում ըրած ենք՝ յուսալով Ազգասիրաց նպատաւորութեան՝ որ երրորդ շրջանին դիտաւորութիւնն իսկ կրնանք կառարել :

Երկրորդ շրջանին վեցամեայ գինը մէկ արծաթ մէճիտ ու քառորդ մը 23 զուրուշ իջեցուցած ենք ընդունողաց դիւրութիւնը ըլլալու համար :

ԾԱՆՈՒՅՄՈՒՆԻՐ

Այս անգամ Թէպէտ «Երանակ Հանդիսին» և «Նուէր Կազանդի» տետրակին նոր հրատարակմանց վրայ ըստ պատշաճի ծանուցանել պարտքերնս էր , բայց Թերթիս փոքրութիւնը չներկայով համառօտակի միայն կը ծանուցանենք :

ՊԵՏԱԿԱՆ ԳԵՂԵՍԵԱՆ

Օ Ր Ա Յ Ո Յ Ց

1863

ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ռ. Յ. ՔԻՐԻՔՃԵԱՆ

Ի լոյս բնծայուած այս հայերէն պատկերազարդ օրացոյցը՝ կը ծախուի աճեն հայ դրամաձառներուն խանութը , հատը 60 փարայն :

Գ Ա Զ Ա Մ Ի Ա

1863

ՍԷՆՆՅՈՒ ԻՍԷԿՆՅՈՒՆ
ՄԱԽՍՈՒՍ

Իններորդ տարին ըլլալով այս տարի եւս՝ հրատարակուեցաւ այս նախագուշակ տետրակը , որ աճեն հայ դրամաձառաց քով կը գտնուի , հատը երեք զուրուշի :

Խմբագիր-Տնօրէն

Ե. Վ. Տ. ՀԱՅՈՒՆՅԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ռ. Յ. ՔԻՐԻՔՃԵԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԳՆՈՒՊՈԼԻՍ , ՁԻՆՃԱՆՃԷԼ ԱՐ

